

Hodnocení diplomové práce – oponentský posudek

Název práce: Příčiny, projevy a léčba deprese v poporodním období

Autor: Jindřiška Němcová

Diplomová práce obsahuje 67 stran, 13 stran dále tvoří přílohy a abstrakt. Obsahuje výhradně teoretickou část.

Cíl práce shrnuje autorka v úvodu, nebylo jí sestavit psychologickou studii o typech poporodních depresí, ale o to „srozumitelnou řečí popsat vše od početí přes porod až do doby, kdy matka vše relativně zvládá a své mateřství si užívá“. Autorka dále upřesňuje, že se v práci bude zabývat nejen typy deprese v poporodním období, „ale vším, co s tím souvisí a může příchod deprese nějakým způsobem ovlivnit“ (str.7-8). Domnívám se, že by bylo vhodné cíl práce vymezit srozumitelněji, z této formulace nevyplývá jakým faktorům bude autorka věnovat pozornost, na co se v teoretické práci zaměří, jaké problematice se chce věnovat, popř. co hodlá zjišťovat. Autorka vymezení práce částečně napravuje závěrem úvodu, ve kterém je zmíněno, že následující kapitoly práce budou věnovány problematice role ženy, plodnosti, těhotenství, přípravy na porod, vlastnímu porodu, dále popisu deprese a možnosti jejího ovlivnění z hlediska prevence, svépomoci, psychoterapie.

První kapitola je věnována ženě a její roli ve společnosti, zde se autorka (v ich formě) často opírá o vlastní dojmy, např. „Podle mého názoru je žena nejkrásnější, když se cítí být spokojená a v pohodě“ (9). Jinde autorka uvádí, že podle jejího názoru je pro matku a dítě nejnáročnějších prvních šest týdnů (11). Poněkud spekulativního charakteru je i věta o vztahu nedostatku spánku a sociální izolace(!) matky jakožto rizikového období vzniku různých psychických poruch. V DP je jistě vhodnější podpořit podobné teze citací relevantního výzkumu.

V následující kapitole se autorka zabývá problematikou plodnosti a těhotenství. Logicky členěné kapitoly jsou napsané srozumitelně, i zde je však nutno vytknout nedostatek citací, objevují se zde i vágní, problematická a zavádějící tvrzení, např.(13): „V poslední době se však zjistilo, že na neplodnosti páru mají svůj podíl i muži“ (?). Autorka se dále domnívá, že pokud matka dítě donosí, na což, poněkud nesrozumitelnou argumentací o matce preferující zdravý životní styl, nahlíží jako na problém, „vše probíhá tak jak má“ a dítě se narodí, můžeme mluvit o zázraku (13). Na str. 18 autorka hovoří o svých prožitcích obav z ublížení novorozenci v šestinedělí, po rozhovoru s několika maminkami se dozvídá, že mají podobné myšlenky, vyvozuje: „není to tedy nic neobvyklého“. Podobnými příklady, kdy se práce opírá více o spekulativní dojmy než citovanou literaturu charakter, jinak zajímavě pojaté, práce zdatně trpí.

V kapitole mateřství se autorka zabývá m.j pojetím mateřství jako ztráty: „Ženy, které se stanou matkami (kdykoliv), ztrácejí minimálně svou autonomii, smysl identity, práci, čas, přátele, způsob vztahů, sexualitu, mění se vnímání

jejich těla, zdraví a celkový komfort" (26). Pokud bychom věřili v takovéto, silně zobecňují a nadnesené, tvrzení, byť opírané o citaci, není jasné, jak porozumět slovu „minimálně“.

Spekulativní charakter má i následující kapitola o roli otce v mateřství.

Vlastní problematice deprese je věnována samostatná kapitola. Zde závažnější výtky směřují k opomenutí klasifikace z hlediska MKN – 10, deprese se např. neklasifikuje, resp. diagnostikuje pouze podle hloubky příznaků ale i jejich počtu apod. Těžkou depresi charakterizujeme i dle výskytu nebo chybění psychotických příznaků, není možné její jednoduché zaměnění za „psychózu“, jak, snad i v překlepu, pacientka činí např. na str. 56. Některé příznaky, např. „vidiny“ – str.32 nejsou pro depresi, resp. těžkou depresivní epizodu s psychotickými příznaky, typické.

V kapitolách o léčbě deprese se autorka práce zabývá možností ovlivnění deprese z hlediska různých forem psychoterapie, farmakoterapie, ECT a jiných, méně seriózních metod – aromaterapie. Šíře pojetí je poměrně kvalitní, lze vytknout pouze některá nesprávně formulovaná tvrzení, např. o nefunkčnosti antidepresiv, není – li člověk depresivní, či biochemických procesech při smíchu.

Celkové hodnocení práce se opírá o poměrně zajímavě zpracované téma, přehledné, formálně kvalitní, logicky členěné, které je ovšem i nesmírně složité m.j. z hlediska nozologického, poruchy v šestinedělí bývají, pro svou nejednoznačnou povahu diagnostikovány zřídka a předpokládá se jejich reklasifikace. I z tohoto důvodu zaobírání se souvislostmi vzniku poporodních depresí a možnosti jejich ovlivnění představuje natolik složitou a vysoce odbornou problematiku, že jí lze takovouto práci pojmout jen velmi obtížně. Největšími nedostatky práce, které však bylo jistě možné ovlivnit, je absence praktické části, autorka se například mohla věnovat výzkumu za použití EPDS – příloha, a četné, spíše vlastními úsudky než relevantní odbornou literaturou podložené teze.

**Diplomovou práci doporučuji k obhajobě.
Navržené hodnocení: Velmi dobře až dobře.**

4.8.2006

Mgr. Radek Stehlík